
Uroczyste Zebranie z okazji 75-lecia istnienia Towarzystwa Naukowego Warszawskiego : 18 marca 1983

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 46, 97-101

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

UROCZYSTE ZEBRANIE Z OKAZJI 75-LECIA ISTNIENIA

TOWARZYSTWA NAUKOWEGO WARSZAWSKIEGO

18 MARCA 1983

Zebranie odbyło się w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica.

Przemówienie Wiceprezesa TNW Piotra Biegańskiego

Otwieram Uroczyste Zebranie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego zwołane z okazji 75-ciolecia jego istnienia. Pod nieobecność Prezesa prof. Wiktora Kemuli, który niestety jest w szpitalu /ale już zbliża się ku rekonwalescencji/ zebraniu dzisiejszemu będzie przewodniczyć Prezydium Zarządu Towarzystwa.

Na wstępie w imieniu Prezesa i całego Zarządu witam serdecznie wszystkich członków Towarzystwa, a zwłaszcza tych, którzy byli jego członkami przed rokiem 1952 - tym zaś, którzy ze względu na zły stan zdrowia nie mogli wziąć udziału w dzisiejszej uroczystości proponuję w imieniu tu zebranych wysłać wyrazy pamięci i pozdrowienia.

Witam także serdecznie gości i kieruję po ich adresem podziękowanie, że zechcieli wziąć udział w naszym Zebraniu, a zwłaszcza:

Prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. Aleksandra Gieysztora, Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Warszawy prof. Stanisława Lorentza, Prezesa Towarzystwa Miłośników Historii Warszawy prof. Andrzeja Wyczańskiego, Prezesa Warszawskiego Towarzystwa Mu-

zycznego panią Stefanię Woytowicz, oraz Prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego dra Jakuba Chojnackiego.

Z powodu znanych wszystkim okoliczności działalność Towarzystwa ustała z końcem roku 1952 i podjęta została ponownie po reaktywowaniu Towarzystwa na podstawie nowego statutu, który został zatwierdzony 4 grudnia 1981 przez Urząd Prezydenta m.st. Warszawy. Pierwsze publiczne posiedzenie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego odbyło się 75 lat temu, 25 listopada 1907, a więc po przeszło stu latach od daty założenia w roku 1800 Towarzystwa Przyjaciół Nauk, za którego spadkobiercę duchowego i kontynuatora prac naukowych uważało się zawsze Towarzystwo Naukowe Warszawskie.

Szczególne uwarunkowania zmusiły Zarząd do przesunięcia o kilka miesięcy daty jubileuszowej i uświetnienia jej Uroczystym Zebraniem dopiero w tym roku.

Fakt ten udokumentowaliśmy skromną publikacją, która państwu została doręczona przed Zebraniem, zakładając, że dopiero z końcem roku 1983 uda się Zarządowi przygotować do druku 46-ty Rocznik TNW, w którym umieszczone będą sprawozdania za lata 1980-1982 oraz życiorysy nowowybranych członków, jak również wspomnienia o tych, którzy odeszli. W Roczniku tym zamierzamy także umieścić pełen tekst statutu oraz szczegółowy program działalności Towarzystwa i jego sześciu wydziałów na najbliższe lata. Kończąc chciałbym podkreślić, że nasze Uroczyste Zebranie odbywa się w 160-tą rocznicę oddania tego gmachu przez Stanisława Staszica nauce polskiej, zorganizowa-

nej wówczas w formie Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Zgodnie z prośbą udzielałam teraz głosu Prezesowi Towarzystwa Naukowego Płockiego drowi Jakubowi Chojnackiemu /tekst przemówienia poniżej/.

x

Dziękuję serdecznie Prezesowi TNP za życzenia dla TNW oraz za przekazane nam medale pamiątkowe wybite z okazji instalacji w Katedrze Płockiej słynnych drzwi brązowych. Obecnie, zgodnie z programem dzisiejszego Zebrania proszę Generalnego Sekretarza Zarządu prof. Piotra Strebeyko o odczytanie nazwisk nowowybranych Członków Towarzystwa na Ogólnym Zebraniu Administracyjnym w dniu 13 października 1982 roku.

/wymienieni przez prof. Strebeyko członkowie ujęci są w Składzie TNW/

Dziękuję panu prof. Piotrowi Strebeyko za odczytanie nazwisk nowowybranych członków TNW i uprzejmie proszę pana profesora Kieniewicza o wygłoszenie wykładu p.t. "Od Towarzystwa Przyjaciół Nauk do Towarzystwa Naukowego Warszawskiego".

/Tekst wykładu prof. Kieniewicza ogłaszamy w niniejszym Roczniku/

Dziękuję panu prof. Stefanowi Kieniewiczowi za interesujący, piękny i niezwykle cenny dla historii naszego Towarzystwa wykład.

Na tym Uroczyste Zebranie Członków Towarzystwa Naukowego Warszawskiego dla uczczenia 75-ej rocznicy jego powstania zamykam, jeszcze raz dziękując gościom i wszystkim obecnym za tak liczny udział.

Przemówienie Prezesa Towarzystwa Naukowego
Płockiego, dra Jakuba Chojnackiego

Szanowni Panowie Prezesi Polskiej Akademii Nauk! Wysokie Prezydium! Wielce szanowni Zgromadzeni - członkowie Towarzystwa Naukowego Warszawskiego!

Rodzina trzydziestu polskich towarzystw naukowych o charakterze ogólnym powiększa się dzięki inicjatywie dawnych członków Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i roztropności władz państwowych o nowe, a także jednocześnie i stare, wielce zasłużone dla nauki i kultury polskiej towarzystwo ogólne sięgające tradycję roku 1907, a nawet do roku 1800, kiedy to założone zostało Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Warszawie.

Powstało ono jako pierwsze i jedno z czterech założonych pod zaborami na ziemiach polskich przed powstaniem listopadowym - obok Krakowskiego /1816/, Lubelskiego /1818/ i Płockiego /1820/.

W imieniu Towarzystwa Naukowego Płockiego serdecznie dziękuję za zaproszenie na dzisiejsze uroczyste jubileuszowe

posiedzenie. Mile pozdrawiam zebranych tu członków - reprezentujących jak my wszyscy działający w ramach społecznego ruchu naukowego - w strukturze nauki polskiej jej czwarte ogniwo. Znajdującemu się w szpitalu Prezesowi Towarzystwa, profesorowi Wiktorowi Kemuli, przesyłam wyrazy szacunku i poważania wraz z życzeniami szybkiego powrotu do zdrowia.

Dużym sukcesem Towarzystwa Naukowego Płockiego, uzyskanym i dzięki członkom Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, było doprowadzenie w roku 1981 do powrotu w formie kopii z brązu - cennego zabytku z okresu centralnego średniowiecza, romańskich Drzwi Płockich z połowy XII wieku. Dla upamiętnienia tego faktu mającego znaczenie historyczne nie tylko w dziejach najstarszego grodu Mazowsza, jego Bazyliki Katedralnej, zbudowanej w latach 1130-1144, ale i w dziejach kultury polskiej - Zarząd TNP wybił pamiątkowy medal. Medal ten w dwóch wersjach /brązowy i posrebrzany/ wraz ze sprawozdaniem z działalności TNP w r. 1982 oraz dwa ostatnie zeszyty naszego organu "Notatki Płockie", ukazującego się od roku 1956, pozwałam sobie przekazać do zbiorów Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Pragnę także przekazać ten medal do rąk dzisiejszego referenta prof. dra Stefana Kieniewicza, przewodniczącego delegacji polskiej, której byłem członkiem, na XIII Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych w Moskwie w roku 1980.

Odradzające się po 30 latach przerwy Societas Scientiarum Versaviensis - Vivat, floreat, crescat!

Pragnę zaprosić Zarząd Towarzystwa Naukowego Warszawskiego do złożenia wizyty w Towarzystwie Naukowym Płockim.